

A bírálóbizottság értékelése

Pavlovits Tamás a kora újkor filozófiai problémáival és konkrétan a végtelen kérdésével már hosszú ideje foglalkozik. A szegedi egyetem oktatójának publikációi régóta jelentős hazai és nemzetközi elismertséggel bírnak. Eddigi tudományos munkássága, könyvei, tanulmányai és fordításai hozzájárultak egy kitűnő akadémiai értekezés megszületéséhez, mely olyan új megközelítési módot kínál, mely eredeti a téma nemzetközi filozófiai és eszmetörténeti kutatásaiban. A szerző, a disszertáció érvelésében, a filozófia-, eszme- és tudománytörténeti szempontokat szintetikusan használja. Egy konkrét szellemi korszak alapos ismeretéből indul ki, és ezt tágítja egyre szélesebb körben, a mai filozófiai problematikát is érintve. A benyújtott munka tartalma, felépítése, terjedelme és bibliográfiája messzemenően teljesíti az akadémiai doktori disszertáció előírt követelményeit.

A bírálóbizottság elfogadja és jelentős eredménynek tartja a jelölt azon két alapvető tézisét, mely szerint a végtelen észlelése kitüntetett észlelet, és a végtelen észlelése beépül az elme kognitív struktúrájába. A doktori disszertáció meggyőzően érvel amellett, hogy a modern filozófiatörténet a végtelenfilozófia kibontakozásának történeteként is olvasható. A mű központi állítása a végtelennek a végeshez viszonyított metafizikai elsőbbségére vonatkozik, melyet a szerző elsősorban a kora újkor három nagy gondolkodója (Descartes, Pascal, Leibniz) művei alapján mutat be. Külön kiemelendő, hogy az egyes gondolkodók kismonográfia szintű tárgyalása igen részletes és alapos. Ugyanakkor érezhető a szövegben a filozófiatörténeti keretek meghaladására és egy önálló végtelenfilozófia kialakítására való törekvés is. Olyan filozófiatörténeti disszertációval van dolgunk, mely egyúttal igazi metafizikai értekezés. Mindezek nyomán elmondható, hogy Pavlovits Tamás akadémiai doktori disszertációja átfogó és mély filozófiai és metafilozófiai ismeretekről tanúskodik, és egyben igazolja azt, hogy Pavlovits Tamás nem csupán felkészült filozófiatörténész, hanem jelentős alkotó egyéniség és eredeti gondolkodó.